

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา
โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพนสนิคม จังหวัดชลบุรี

**Participation in Educational Quality Assurance Administration of
Educational Personnel at Wat Songtham School, Phanatnikhom
District, Chonburi Province**

ธเนีย เทียนคำศรี¹, ภูมิภควัธจ ภูมิพงศ์คชสร²,
ทัศนีย์ ช่อเทียนทิพย์³, วิรัตน์ มณีพฤกษ์⁴ และ พงษ์ภักดิ์ นามปพนอังกุล⁵

นักวิชาการอิสระ¹

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์²⁻⁵

**Thaneeya Tiankhumsri¹, Phumphakhawat Phumphongkhochasorn²,
Tassanee Chotientip³, Wirat Maneephruet⁴ and Pongkrit Nampaponangkul⁵,**
Independent Academician¹

Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand²⁻⁵
Corresponding Author, E-mail: phumphakhawat.ps@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพนสนิคม จังหวัดชลบุรี และเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา เสนอต่อผู้บริหารในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพนสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพนสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมาคือ การติดตามตรวจสอบ

* วันที่รับบทความ: 6 สิงหาคม 2564; วันแก้ไขบทความ 11 สิงหาคม 2564; วันตอบรับบทความ: 13 สิงหาคม 2564

Received: August 6, 2021; Revised: August 11, 2021; Accepted: August 13, 2021

คุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; การบริหาร; การประกันคุณภาพการศึกษา

Abstracts

This study is a survey research to study the level of participation in educational quality assurance administration of educational personnel at Wat Songtham School. Phanatnikhom District, Chonburi Province, and to use the results of the study to present to the administrators in the administration of educational quality assurance in the preparation of the educational management development plan of the educational administration and information system Regarding the implementation of the plan for educational management development and monitoring of quality of education by personal factors such as gender, age, education level and work experience

The population used in the study is educational personnel at Wat Songtham School. Phanatnikhom District, Chonburi Province, 30 people by choosing a specific. The tools used in the study were the statistical questionnaire used in data analysis was percentage, mean and standard deviation. The results of the study showed that participation in the administration of educational quality assurance of Educational personnel at Wat Songtham School, Phanatnikhom District, Chonburi Province, in the overall picture, considerably when considering each aspect. Followed by monitoring educational quality plan development, management of the school and the final ranking is to organize and manage information.

Keywords: Participation; Administration; Quality Assurance Education

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว คือคุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่มีจิตคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา การเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นคำพูดของเด็กไทย ในขณะที่ความสามารถดังกล่าวเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทย และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุขถึงแม้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยมาโดยตลอด ด้วยเหตุ

นี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของประเทศไทย โดยจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดกลไกในการตรวจสอบและกระตุ้นให้หน่วยงานทางการศึกษามีการควบคุมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 1)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้นและยังเป็นกระบวนการตรวจสอบและประเมินการดำเนินการจัดการศึกษาว่าเป็นไปตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงไร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 23)

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านทรายขาวที่ผ่านนั้น บุคลากรทางการศึกษา ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพทั้ง 4 ขั้นตอน คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ไม่ชัดเจน ขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหาต่างๆอย่างรอบด้าน ส่งผลให้การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เกิดความล่าช้า ทำให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่บรรลุไปตามเป้าประสงค์ และยังส่งผลกระทบต่อติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่ไม่ไปในทิศทางเดียวกัน เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ดังนั้นเพื่อให้การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดและสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริการงานประกันคุณภาพสถานศึกษา เพื่อนำผลการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพสถานศึกษาที่ได้มาปรับปรุงและนำไปสู่การพัฒนาอีกทั้งทำให้บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะการมีส่วนร่วมในการบริการงานประกันคุณภาพ ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าของหน่วยงานในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนสนิม จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา เสนอต่อผู้บริหารในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนสนิม จังหวัดชลบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนสนิม จังหวัดชลบุรีเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) ทำการศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม

ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการศึกษา โดยกำหนดทำตามลำดับขั้นตอนการศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาตามแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนสนิม จังหวัดชลบุรี โดยกำหนดจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตการศึกษา กรอบแนวคิดของการศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา ประชากรและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน

ผู้ศึกษาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็น จำนวน 3 ท่าน และได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ก่อนการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และหาความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) อย่างครบถ้วน และนำไปเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สรุปผลอภิปรายผลและเสนอแนะต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการจัดทำการรายงานผลการศึกษา จากการสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและการจัดทำข้อเสนอแนะ การจัดพิมพ์รูปเล่มและการนำเสนอบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนนสนคม จงหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน โดยผู้ศึกษาได้กำหนดให้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด รายงานประจำปี โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนนสนคม จงหวัดชลบุรี (2558 : 6)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ แบบสอบถาม เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนนสนคม จงหวัดชลบุรี ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าว ได้สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ให้มีความเหมาะสมครอบคลุมตัวแปร เนื้อหา วัตถุประสงค์ โดยได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านในการตรวจสอบความเชื่อมั่น IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากร จำนวน 30 คน โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน

จากนั้นนำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมารวมกันเพื่อหาความสอดคล้องจากสูตรดัชนีความสอดคล้อง (Item - Objective Congruence Index : IOC) จึงได้แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนนสนคม จงหวัดชลบุรี ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบปลายปิด ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ โดยแต่ละข้อเป็นการให้ความสำคัญในแต่ละเรื่อง มีคำตอบให้เลือก ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้างนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามในการศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 30 ชุด โดยมีวิธีดำเนินการ

1. ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถาม และชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องให้กับผู้ตอบแบบสอบถามทราบ รวมถึงชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้างนี้
2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตัวเองทั้งหมด

3. ผู้ศึกษากำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป
4. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด โดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาตรวจสอบดูความถูกต้องและนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนประชากรกรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้ศึกษาจะดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
5. ผู้ศึกษานำข้อมูลแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษานำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนมาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี นั้น ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงตัวแปรอิสระจากงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ ศรีมาตร (2557 : 53) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน และตัวแปรตาม จากกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใต้ข้อบังคับ 4 ขั้นตอน คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 30 – 40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า อันดับหนึ่ง คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมาคือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน รองลงมาคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน ประจำปี บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี และกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 - 5 ปี และกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทั้งสภาพภายใน และภายนอกของโรงเรียน

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูล สารสนเทศของโรงเรียน รองลงมาคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลสารสนเทศมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ภารกิจและจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศของโรงเรียน

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานต่างๆให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน รองลงมาคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รองลงมาคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีที่เหมาะสม ครอบคลุมเป้าหมายที่กำหนดไว้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมาคือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน รองลงมาคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน ประจำปี บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี และกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี และกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทั้งสภาพภายใน และภายนอกของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มานิตย์ เมธานุกาพ (2551 : 59 - 72) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียง 1 ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีคณะกรรมการที่มาจากผู้มีส่วนได้เสีย และสอดคล้องกับการศึกษา

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูล สารสนเทศของโรงเรียน รองลงมาคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลสารสนเทศมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ภารกิจและจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนา มณฑลเพชร (2551 : 64 - 74) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 พบว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในระดับมากอันดับแรกได้แก่ สถานศึกษามีข้อมูลถูกต้องชัดเจน เป็นปัจจุบัน และเพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมา ได้แก่ แผนภูมิการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร มีความชัดเจน มอบหมายงานที่มีคำสั่งและผู้นับผิดชอบอย่างชัดเจนและคณะกรรมการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา และสอดคล้องกับการศึกษาของ จำลอง รัตโนเทศ (2552 : 65 - 85) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย ครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรชุมชน และตัวแทนนักเรียน การจัดทำโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน การสำรวจความต้องการของครูในการใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอนและงานวิชาการ

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน รองลงมาคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการสร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิเชียร จันทวิเศษ 2550 : 72 - 100) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ กำหนดให้บุคลากรทุกคนรับผิดชอบ งานโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีไว้อย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีครอบคลุม งาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้ทันตามกำหนดเวลา ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการศึกษาของ กฤติยากรณ์ ต้นปา (2552 : 55 - 62) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรวิทยาลัย ศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมพิจารณาวิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ส่วนการมีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมการประกันคุณภาพเพื่อใช้ในหน่วยงานบุคลากรระบุว่ามีส่วน

ร่วมในระดับน้อย อย่างไรก็ตามโดยรวมบุคลากรมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพศึกษาในระดับมาก

ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับที่ 1 คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รองลงมาคือบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีที่เหมาะสม ครอบคลุมเป้าหมายที่กำหนดไว้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิรภา เพชรสงคราม (2554 : 146 - 149) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่า ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา

1. โรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานการวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
2. โรงเรียนควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 – 5 ปี และกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ร่วมกัน

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1. โรงเรียนควรสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ
2. โรงเรียนควรจัดให้บุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการปรับปรุง พัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

1. โรงเรียนควรสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. โรงเรียนควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน

ด้านการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1. โรงเรียนควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวางแผน และการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และถูกต้องเป็นปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- จำลอง รัตนโกเศศ. (2552). *แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์และจำหน่ายโดยองค์กร. ครูสภาลาดพร้าว.
- จีรภา เพชรสงคราม. (2554). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- ธัญลักษณ์ ศรีมาตร. (2557). *บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์.ศม.บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- มานิตย์ เมธานภาพ. (2551). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2*. วิทยานิพนธ์. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- รัตนา มณฑลเพชร. (2551). *ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

วิเชียร จันทวิเศษ. (2550). สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์